

Telegraful

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei
luni 120 Lei. — Pentru străinătate un an 900
Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-
francate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petii 6 Lei pentru odată, dacă se pu-
blică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Te-
legraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Consultarea Eparhiei

Dumineca viitoare se întrunesc la Sibiu reprezentanții clerului și ai poporului în adunarea eparhială.

Constituția noastră bisericească nu este invenția personală a Marelui Andrei, organizatorul bisericii noastre din veacul trecut. În primul veac creștin, un sfânt Părinte apostolesc formulase ordinea constituțională astfel: «*Să mulțamească flecare lui Dumnezeu... că slujba să nu treacă dincolo de hotarele stabilite*». Biserica lui Hristos este o societate de ordine, care n'a avut trebuință să imiteze organizațiile pământești. Această ordine exista și în viața poporului ales, la care cele mai importante funcțiuni erau rezervate Marelui Arhiereu, dar în același timp preoțimea îndeplinea funcțiuni speciale, iar drepturi și obligațiuni aveau și mirenii.

Mântuitorul Hristos a declarat că: n'a venit să strice Legea și Proorocii, ci să le împlinească.

Datoria de a păzi hotarele legale este condiția de progres a unui organism sănătos.

Trei factori sunt chemați să

colaboreze în viața bisericii. Ierarhul, clerul și poporul.

Răspunderea principală pentru îndrumarea vieții în biserică o are Ierarhul. Clerul și poporul au datorința de a sprijini pe Ierarh în opera sa pentru înălțarea prestigiului bisericii.

Rolul clerului în era constituțională de la Marele Șaguna încoace n'a ieșit în relief, precum s'ar fi cuvenit; ear mirenii, cari reprezentau două terțialități față de membrii clericali, ar fi putut exercita o influință și mai însemnată, dacă ar fi fost îndrumați să se îndeletnicească mai mult cu studiul așezămintelor bisericești și al rosturilor lor. Desigur aportul mirenilor luminați în lupta de apărare a bisericii și a școlii a fost de cel mai mare pret, — însă un suflu de laicizare s'a resimțit totdeauna în viața noastră bisericească.

De o vreme încoace importanța clerului se evidențiază an de an, grație pregătirii lui din ce în ce mai îngrijite.

Conferențele preoțești și congresele Asociației Clerului sunt mijloacele Ierarhului de a-și consulta clerul.

Aceste congrese nu știrbesc vaza și autoritatea Ierarhului.

Conferențele și congresele preoțești sunt organe consultative, iar nu legislative. Ierarhul poate lucra și fără acestea, dar consultându-i și cunoscându-le părerea, dorința și opiniile lor, opera Ierarhului are mai mare amploare și prestigiu.

Iar în ceea ce privește pe mirenii, rolul acestora încă începe a dobândi un înțeles mai adânc.

Acest rol nu se mărginește numai la chestiuni de ordin cultural, legislativ și financiar, ci și la chestiuni spirituale.

În sesiunea, care se deschide peste trei zile, chestiile duhovnicești nu vor lipsi. Vor sta la loc de frunte.

Biserica prin reprezentanții ei e chemată să ia atitudine față de ele, care să fie dătătoare de măsură pentru toată suflarea.

Și această lucrare duhovnicească se va desfășura sub crugul libertății adevărate, care este expresia participării Duhului sfânt.

Înțeleapta maximă de odinioară să stăpânească adunările eparhiale: *In necessariis unitas, in non necessariis libertas, in utriusque caritas!* T. S.

În momentul faptei

Valul mizeriei urcă înfricoșat înmulțindu-și victimele zi de zi chiar și printre clasele sociale cari se socoteau mai în afară de pericol. Salariați ai statului și profesioniști liberi, muncitori și comercianți, cu frumoase venituri acum câțva timp, se văd în tot mai mare primejdie de-a nu mai avea pâine pentru ei și pentru copii.

Fără îndoială că nădejdea nu ne părăsește nici un moment. Dimpotrivă, cu cât ne înfundăm mai adânc în impasul economic-financiar de azi, cu atât se conturează mai mult soluțiile de ieșire din el, și ne obișnuim cu ideea de-a lua hotărârile cele mai radicale. Afară de aceasta, dacă n'ar crește încă criza de azi, ci ar începe să se domolească, ea ar fi rămas fără efect în ordinea morală a lumii. Și ni se pare că e evident pentru cei mai mulți că criza actuală nu se lasă stinsă decât printr'o mai morală așezare a lucrurilor, a raporturilor dintre oameni, că e instrumentul aspru al lui Dumnezeu de-a înnoi viața lumii, deschizându-i și mai largi și mai frumoase perspective de progres.

FOIȘOARA

(2)

Mănăstirea Sâmbetii

— Întru pomenirea voevodului mucenic: Constantin Brâncoveanu —

Pe vremea Rusaliilor, când toată firea innota în o mare de verdeață, voevodul Constantin, însoțit de câțiva boieri fruntași și de călugărul Visarion, trecu peste Carpați, să aleagă locul pentru altarul ctitoriei lui alese, a frumoasei biserici de zid din Făgăraș. De acolo cutrieră întinderea Țării Oltului și trase, să găzduiască la moșia sa mare din partea Sâmbetii de sus.

Ochii voevodului și-ai boierilor se desmierdau ca'n vraja minunii la priveliștea încântătoare, ce le răsări înaintea.

Muntele își spăla picioarele în apa Oltului...

Își învelea umerii stâncoși și coapsele încremenite în covorul mătășos al codrilor falnici...

Își împodobeau creștetul cărunt cu crinul omătului și cu luceafărul ceriului...

— Castelul maiestos printre colibele din jur pare un Goliat între copii! Începu un boier.

— Nici curțile Habsburgului nu pot avea cirezi mai mândre decât această curte minunată! porni un alt boier.

— Grădina largă pare un rai scăldat în floare! urmă iar altul.

— Ce strajnică-i și moara de pe râul Sâmbetii! luă aminte unul.

— Roata ei cum se învârteste mereu și cum împrăstie în șopot lin mărgăritare de apă limpede din iruga de oglindă — îmi pare că slăvește domol pe Domnul ceriului și al pământului, pentru belșugul de măcinii! spuse cu evlavie părintele Visarion.

— Cum stau turmele, ispravnice? întrebă voevodul pe mai marele moșiei lui.

— În spor frumos, Măria Ta. Se văd strungile lor pe Lazul Stânei.

— Strungile alea îmi par brațe înclăștate de mame iubitoare, care își strâng la pieptul cald odraslele plăpânde, să nu li le răpească haita păgânească, haita ienicerească! grăi un boier inimos.

— Cum merg joagările?

— Poeana Fierăstrăului e plină de scânduri dumicate din trunchii de pe culmile Braniștei.

— Ca Țara turcului de oase rupte din trunchiului neamului! adause un alt boier cu suflet aprins.

— Mai fac treabă piuele?

— Răsună de ele Poeana Isvorului! Albesc mereu la valuri lungi de pănură deasă.

— Ca bunii creștini, cari își albesc în apa pocăinții pânza sufletei lor prihănit cu prihana acestor lumi ispititoare! vorbi călugărul Visarion.

— Dar stupinile?

— Forfotește toată Rariștea Comandei de leghioanele albinelor! Și mierea lor ca mirul!

— Așa forfotesc și viespii prădăciunii prin rariștile neamului din pământul Ardealului! observă un boier fâgărășan.

— Pescăriile?

— Părul Lemnelor e captușit cu păstravil!

— Ca Ardealul cu vrășmașii adusese iar fâgărășanul.

— Vânatul?

— Piatra Roșie-i numai patria urșilor și cerbilor și căprioarelor!

— Ca Ardealul: patria vânătorilor de sânge românesc! urmă fâgărășanul tulburat.

— Și patria vânătorilor de suflete dreptcredincioase! îi luă vorba

Iată conversiunea agricolă! Ce este dacă nu o fărâma, de-sigur imperfectă, din soluțiile de viitor din ordinea viitoare, o soluție care s'a născut din convingerea tuturor că prăbușirea unei categorii sociale atrage prăbușirea și a celorlalte, o soluție care traduce prin necesitate în faptă ideea de dreptate și de dragoste dintre oameni. Ce însemnează silința tuturor țărilor de a îngriji de șomerii lor, decât aceeași convingere că nenorocirea unuia atrage cu sine și nenorocirea celorlalți, și că liniștea și bunăstarea nu se pot întemeia în viitor decât pe nivelarea prea marilor diferențe ce există în starea materială dela om la om, pe graba de-a nu lăsa pe aproapele să ajungă la sapă de lemn. Astăzi se proclamă falimentul liberalismului și se inaugurează o tot mai radicală economie dirijată de societate. Nu e aici convingerea că a lăsa pe unul să adune aurul lumii, iar pe altul să crepe de foame, însemnează a-l aduce și pe cel cu aurul în situația celui muritor de foame? Nici când nu s'a manifestat atât de eclatant în conștiința lumii faptul, că soarta tuturor ne este una, că binele și răul nu e bine și rău individual, ci pentru toți.

Explice teoreticeanii științelor economice și politice cum vor criza actuală. Pentru noi e mult grăitor faptul că de unde în trecut neegalitățile sociale nu turburau prea mult fericirea bogaților și ordinea lumii, azi sunt împinși toți, fără voia lor, de-o forță uriașă, în solidaritatea cu cei nepăstuiți. A apelat Dumnezeu destul la bunăvoința noastră să avem grijă de aproapele, să nu asurzim la banchetul pe care nu-l întrerupem nici un moment; azi vede că e înzadar apelul; azi ne silește. Mărire înțelepciunii și hotărârii Lui!

Aceasta fiind ordinea spre care vrând nevrând trebuie să meargă lumea, noi n'avem decât

să ne bucurăm că împărăția lui Dumnezeu face un mare pas înainte printre oameni. Dar nu putem sta pasivi la acest proces. Mai ales că, până la ieșire din greutățile de azi, amenință să cadă multe victime pradă mizeriei. Cuvântul nostru să țintească azi mai mult ca oricând trezirea faptei de ajutor. Predica noastră și sfatul nostru, exemplul și eforturile noastre, să fie considerate lucru nedeplin atâta timp cât n'am reușit să deschidem o inimă și-o mână pentru a salva un om. Fiecare din slujitorii altarului să-și pună la contribuție toată ingeniozitatea și tot zelul ca să găsească o cale de-a face pe cel care are, să dea și celui ce n'are. În parohii sunt oameni pioși cari la apelul insistențelor preoților pot aduce la altar darul lor, care să fie împărțit la alții. Preotul trebuie să devină azi mai mult ca oricând nu numai un transmițător al Harului de sus, ci și un transmițător de binefaceri dela parohian la parohian. În felul acesta încălzim și sufletul celui ce dă, și al celui ce primește. În felul acesta biserica poate juca rolul cel mai activ în ușurarea durerilor de azi și în pregătirea sufletelor pentru trecerea în ordinea socială viitoare, care e singura ieșire din criză. Azi nu mai poate fi nimănui «chimval răsunător».

Dr. D. Stăniloate.

Membrii adunării eparhiale pe teritoriul Arhiepiscopiei ortodoxe rom. de Alba-Iulia și Sibiu pe periodul 1932—1938

I. Cerc. Sibiu: din cler: Emilian Cloran; mireni: Octavian Goga fost ministru București, Dr. E. Piso avocat Sibiu.

II. Cerc. Săliște: din cler: Dr. Dumitru Borcia protopresbiter în Săliște; mireni: Dr. Nicolae Comșa medic în Sibiu, Ioan Simian mare industriaș Sibiu.

III. Cerc. Mercurea: din cler: Avram Pecurariu protopresbiter în Mercurea; mireni: Pantelemon Bratu

protopretor Mercurea, Dr. A. Crețu avocat Mercurea.

IV. Cerc. Sebeș: din cler: Sergiu Medean protopresbiter i. p. Sebeș; mireni: Dr. Simion Vulcu avocat Sebeș, Dr. Ioan Cușuta avocat Sebeș.

V. Cerc. Blaj: din cler: Trandafir Scorobeș consilier arhiepiscopesc Sibiu; mireni: Al. Lucescu inspector general în Ministerul de interne București, Alex. Tatulescu notar public Dicioșanmărtin.

VI. Cerc. Orăștie: din cler: Ion Moța administrator-protopresbiter Orăștie; mireni: Dr. Aurel Vlad fost ministru, avocat Orăștie, Aron Demian director de liceu Orăștie.

VII. Cerc. Deva: din cler: Dr. G. Proca consilier arhiep. Sibiu; mireni: Dr. Petru Groza fost ministru Deva, Aurel Filimon avocat Deva.

VIII. Cerc. Hațeg: din cler: Ioan Duma protopresbiter Petroșani; mireni: Ios. Iancu inspector general de mine București, Dr. Toma Vasinca notar public Hațeg.

IX. Cerc. Hunedoara: din cler: Dr. V. Oană protopresbiter Sebeș; mireni: Dr. G. Dubleșiu avocat Hunedoara, Dr. Gh. Dănilă notar public Hunedoara.

X. Cerc. Ilia: din cler: Iosif Morariu protopresbiter Dobra; mireni: Simion Olariu director de bancă Ilia, Dr. Vasile Șulaga avocat Deva.

XI. Cerc. Geoagiu: din cler: V. Goron protopresbiter Geoagiu; mireni: Dr. I. Jantea notar public Geoagiu, Dr. I. Indrieș avocat Geoagiu.

XII. Cerc. Zărand: din cler: I. Andreiu protopresbiter Brad; mireni: I. Gîgurtu directorul societății «Mica» Brad, Ioan Ghișe dir. de bancă Brad.

XIII. Cerc. Mediaș: din cler: I. Crăciun protopresbiter Mediaș; mireni: Dr. Ilarion Holom avocat Dumbrăveni, Dr. V. Știrbeșiu avocat Sighișoara.

XIV. Cerc. Sighișoara: din cler: Emilian Stoica protopresbiter Sighișoara; mireni: H. Teculescu directorul liceului Sighișoara, Aurel Popa prof. de liceu Oradea mare.

XV. Cerc. Treiscaune: din cler: Aurel Nistor protopresbiter Sfântul Gheorghe; mireni: Dr. Ioan Popa primar Sf. Gheorghe, Dr. Vinc. Răuța Răuceanu avocat Sf. Gheorghe.

XVI. Cerc. Brașov: din cler: Dr. Iosif Blaga protopresbiter Brașov; mireni: N. Babele profesor Brașov, Dr. V. Glăjanu avocat Brașov.

XVII. Cerc. Bran: din cler: V. Stoicane protopresbiter Zărnești; mireni: Ioan Ionică director de fabrică Brașov, Ioan Moșoiu directorul liceului «A. Șaguna» Brașov.

XVIII. Cerc. Făgăraș: din cler: Nicolae Borzea protopresbiter Făgăraș; mireni: Dr. D. Frâncu vice-prefect Făgăraș, G. Dragoș director școlar Făgăraș.

XIX. Cerc. Avrig: din cler: Ioan Căndea protopresbiter Avrig; mireni: Nicolae Colan Rectorul Academiei teologice Sibiu, Dr. Victor Stanciu prof. univ. Cluj.

XX. Cerc. Agnita: din cler: Dr. Andrei Gălea consilier arhiepiscopesc Sibiu; mireni: Victor Păcală insp. inv. București, Dr. Romul Curta avocat Agnita.

Nu ne pot suferi

Comentând o circulară a Consiliului eparhial ortodox român din Cluj, un ziar din capitală încheie cu concluzia care pentru unii frați și contrăști din vechiul regat a devenit o chinătoare obsesie și un motiv de veșnică acuză împotriva noastră: «Lipsa, totală, de contact cu duhul ortodoxiei, a clerului ardelean».

Am zis că învinuirea nu este nouă. Ea se repetă destul de des. A ajuns chiar un sistem: Dacă clerul din Ardeal predică, e protestantizant. Dacă face politică bisericească, e clericalist. Dacă apără autonomia bisericească, însemnează că dorește separarea bisericii de stat. Dacă lerarhii își reclamă autoritatea ce le revine în virtutea canoanelor, — asta-i cesaropapism. Orce face clerul ardelean, își atrage din partea unor frați (nu din partea tuturor); și asta-i mângâierea noastră învinuirea, că e protestantizant, că e catolicizant, că e clericalist, că e așa și pe dincoale.

Noi sântem mult prea modești ca să nu recunoaștem metehnele clerului nostru și lipsurile lui. Până la războiul întregirii noastre naționale, am trăit în robie politică și culturală. Toată strădania clerului nostru s'a îndreptat către povățuirea poporului credincios pe căile rezistenței naționale împotriva asupritorilor de altă lege și de alt neam. Toate eforturile acestui cler au fost puse în slujba biruinței celei mari care avea să vină. Eforturi pecetluite cu suferințe fără număr și cu jertfe de vieți preoțești. Ca toți să fim una precum sântem astăzi. Ca ziarul «Cuvântul» și celelalte ziare din București să poată fi citite și în Ardeal.

În asemenea împrejurări, firește, clerul ardelean n'avea suficient răgaz să adâncească problemele teologice, să aibă un permanent și intim contact cu «duhul ortodoxiei», așa cum l-a putut avea clerul din vechiul regat.

cuviosul Visarion. Mai ieri ne-au răpus calvinii în cazne sălbatice pe vlădica Sava Brâncoveanu, iar azi s'au gătit papistașii cei vicleni să ne vâneze pe vlădica Teofil de-aici! Și despre vlădica rău se sună... C'ar fi gata să-și lase legea... Dar îl mai oprește frica de popor!...

— Bine, ispravnice. Bine mi-ai chivernisit avuția. Te-oi învrednici și eu de bună răsplată. Spune-mi acum, ce mai lipsește la moșia mea?

— Nimic, Măria Ta.

— Nici visul nu poate fi mai mândrul strigă un mare boier.

— Gură de raul și ce-i poate lipsi raiului? aduse altul.

— Numai sănătate și viață lungă, Măria Ta! mai împlini altul.

— Dar astea's dela Dumnezeu! se amestecă în vorbă părintele Visarion.

— Cu adevărat cuvioase, îi răspunse voevodul.

— Și partea lui Dumnezeu lip-

sește de aici, Măria Ta!...

— Cum, părinte Visarioane?

— Unde-i atâta dar și atâta binecuvântare, — nu trebuie să lipsească nici lăcașul de închinare!...

— Adevăr grăiești, părinte și eată-mă gata de-a da cu smerenie lui Dumnezeu ceea ce este a lui Dumnezeu!

— Slăvit să fie Domnul și slăvit fie robul său: Măria Sa, Domnitorul nostru Constantin, pentru sufletul său cel creștin! strigă însuflețit Visarion.

— Alege locul lăcașului preasfânt, și 'n săptămâna viitoare se 'ncepe zidirea.

— Domnul Vă binecuvânteze.

— Amin.

— Acum, ispravnice, spune-mi, cum se numește culmea aceea măreață, care străjuește zarea răsăritului, cum străjuește Arhanghelul sfânta poartă a raiului?

— Piciora.

— Dar uriașul din apus, pe căpățina căruia se stâng cele din urmă raze ale asfințitului?

— Moșu.

— Iar plaiul care leagă Moșu cu Piciora, ca o sfântă legătură de taină?

— Poeana Branistei.

— Poeana mănăstirii se va chema deacum, căci aici se va înălța sfântul lăcaș de închinare!

— Așa să fie, părinte Visarioane. Vei rămânea ziditor și stareț al lăcașului dumnezeesc.

La anul 1714.

În ziua de Blagoveștenie.

În clopotnița sfântă a Sâmbetii plângeau amar toate clopotele mănăstirii.

— Cum? Plângere la bunăvestire? Atunci se bucură și se veselește lumea!

— Și totuși la astă Blagoveștenie plângeau în suspin adânc și clopotele și cei cinci călugări cucernici

de sub stăreția cuviosului părinte Visarion.

— Poate pentru că era în Săptămâna Patimilor. Poate pentru că Fiul lui Dumnezeu în astă săptămână a pățimit ca un muritor: bății și scui-pări și cruce și sulită și moarte, pentru noi și pentru mântuirea sufletelor noastre!...

— Și pentru asta și pentru altceva...

— Anume?...

— În Mercurea-Mare s'a dat în mâinile Imbrohorului turcesc Constantin-Vodă cu toată casa lui, de către supușii lui vrășmași... În Joia-Mare pus-au mărturie mincinoase să mărturisească împotriva stăpânului lor... Și l-au pornit la drumul pierzării... Zăcut-a el și zăcuta-au căsenii lui în temnița cu șapte turnuri din marginea Țărigradului, până 'n ziua de Sfântă-Măria-Mare. Atunci Sultanul ținu divan pe țărmul Bosforului.

— Să vină Constantin Brâncoveanu!

Ortodoxia și a păstrat o totuși. Ea l-a povățuit doar în toate acțiunile lui înțelepte și biruitoare

Dar atunci, a generaliza greșeli izolate care se pot face oriunde și oricând, a întoarce pe dos orice inițiativă și orice gest bisericesc de dincoace de Carpați, pentru a ajunge la refrenul neferesc și nedrept: că clerul din Ardeal e protestantizant e catolicizant ș. m. d. însemnează sau înconștiență sau interesată, deci cu atât mai culpabilă, răutate. Însemnează, în definitiv, că unii frați din vechiul regat, de o vreme încoace, nu ne mai pot suferi. O spunem cu durere, dar trebuie s'o spunem

Le cunoaștem și motivele acestei atitudini. Dumnealor nu se împacă cu legea de organizare a Bisericii ortodoxe române. Să le fie de bine. Dar cine i-a silit s'o primească? Ardealul nu li a impus-o. Nici nu o putea face. Acum, fiindcă legea nu le place, o aplică după tipul năraurilor politice, ca să-i «dovedească» metehnele și să o compromită. Și simultan ne acuză pe noi că le-am protestantizat Biserica. E trist și profund de nedrept.

Geneza acuzelor necurmate mai trebuie căutată în faptul, că câțiva ardeleni sânt episcopi în vechiul regat. Dar, mă rog, cine l-a trimis? Ardealul, nu. Căci nici n'o putea face. În această privință Preotul bătrân are dreptate când scrie în «Legea Românească» din Oradea (1 Martie 1932): «Alegerea episcopului ardelean Miron Cristea în scaunul de Mitropolit Primat a fost un omagiu adus clerului ardelean de către Coroană și țara întregită. Părinții Tritean, Teulescu, Duma erau parlamentari. Corpurile legiuitoare electorale s'au fixat asupra lor din inițiativa guvernelor de pe vremea aceea; noi ardelenii n'avem nici un merit ori nemerit în alegerea lor».

Pentru care pricină, o spunem a nu știu câta oară, nu ni se cuvine: «Ni cet excès d'honneur, Ni cette indignité».

Organizați Oastea Domnului

veanul, ghiaurul Valahiei.

Temnițerii înfățișară un chip de om înalt, uscat, cu barba mare și și încălțată și cu trupul copleșit de rană, pricinuită de bătăile nenumărate.

— Cum te mai simți, Prinț de de aur?... La noi nu-i așa de bine ca 'n castelul Sâmbetii!... Dar mătănnii ai putut face mai multe ca 'n biserica mănăstirii dela piciorul Moțului!... Văd că te-ai bătut de pietre până te-ai sângerat de-a binele!... Bucură-te și te veselește, că plata-ți mare va fi în ceriuri!... Și ți-o primești îndată!... Gădele așteaptă, gata!...

— Moarte ghiaurului! răcnea turcimea înfuriată.

— Să peară trădătorul! urla gloata turbată.

Sultanul făcu semn de potolire.

— Să vină prințisorii!

Temnițerii aduseră patru feciori ca patru brazi, cu fețele supte de chinurile temniței, dar cu trupurile pline de vigoare,

Biserica romano-catolică să devie biserică de stat — în România

Așa cerea, zilele trecute, într'un articol al ziarului *Curentul* (dela 15 Mai a. c.) profesorul Dr. Octavian Prie, fost vicepreședinte al camerei deputaților.

Interesele mari ale neamului românesc, crede dl O. Prie, pretind «ca biserica romano-catolică din România să devină biserică de stat, în ordinea constituțională o treia biserică românească».

Pe ce temei se cere o deslegare, pe calea aceasta, a problemei catolice în România?

Pe temeiul calităților catolicismului apusean d'a se și acomoda tuturor cursurilor nouă în politica statelor. În favoarea tezei sale, autorul articolului din *Curentul* înșiră următoarele argumente:

În anul 1848, când față de Austria s'a proclamat Ungaria independentă, cea dintâi care s'a acomodat cursului nou și s'a atașat statului unguresc, a fost biserica romano-catolică;

după căderea regimului unguresc din 1849 și introducerea absolutismului austriac, biserica romano-catolică și-a schimbat și ea atitudinea și s'a pus în serviciul sistemului german al Austriei;

cu anul 1867 începe din nou era ungurească, și deodată cu aceasta și automaghiarizarea bisericii romano-catolice, făcând statului serviciul de maghiarizare în largă măsură;

evident dar — pentru dl O. Prie — că biserica romano-catolică din România, în frunte cu cea din Ardeal, în interesul prosperității sale viitoare pe pământ românesc, nu va putea să inaugureze pentru sine altă istorie, decât aceea pe care și-a croit-o în împărăția habsburgică...

Procesul, va să zică, este simplu și firesc: biserica romano-catolică, în puterea iscusinței sale extraordinare de grabnică acomodare (în mai puțin de 20 de ani, dela 1848—1867, trei «acomodări»!), ar deveni biserică de stat, — nu numai «a treia» biserică «românească», dar în același timp *unica biserică de stat în România*.

Nu e tocmai de mult, de când diplomația catolică, servindu-se de biserica greco-catolică română, a izbutit să coboare biserica ortodoxă din situația ei străveche de biserică de stat la starea ce o arată art. 22

din constituția dela 1923: «*Biserică dominantă în stat*», spre esențială doborâre de constituția dela 1866, când se recunoscuse caracterul ortodox al statului român, declarându-se religia ortodoxă *religie de stat*. — Catolicismul este aderent al tezei și mai ales al situației de fapt cuprinsă în teza «*biserică de stat*», dar numai când o reclamă pentru sine; o combat însă vehement, când se aplică altora, cum a făcut și în statul nostru, iar guvernării de pe vremuri n'au fost destoinici să înțeleagă viclenia și duplicitatea diplomației papiste.

Reparația greșelilor politice săvârșite s'ar amâna și mai mult prin viitoarea «acomodare» a catolicismului cosmopolit, care însemnează primejduirea ființei statului nostru național, strâns legat de biserica sa ortodoxă.

Ceice voiesc să contribuie la înțărirea, nu la slăbirea, vieții noastre naționale prin ajutorul bisericii, n'au decât să revie la concepția tradițională, restatornicind caracterul oficial ortodox al statului român.

Nu mai în acest sens se poate admite o revizuire a constituției dela 1923.

O apropiere sinceră și colaborare durabilă între statul național român și catolicismul internațional constituie, întâi de toate, perfectă contradicție. Ear timpurile medievale au apus, ca să nu mai răsară nici chiar în mult râvnita noastră țară, unde se afirmă că «toate sânt cu putință»... până la un punct.

Statul catolic din Ardeal și schimbările frauduloase în cărțile funduare

Cu raport la rectificările, în cărțile funduare, ale averilor imobiliare aparținând statului catolic ardelean, reținem — după lămuriri date din partea ministerului de instrucție și culte — următoarele:

Dela 1898 status-ul catolic a introdus în cărțile funduare, pe numele său, *trei* fonduri ce erau separate și independente de status: fondul de bursă, fondul religios, și fondul de învățământ, — ceea ce constituie o fraudă.

Statul român, cerând aceste rectificări, nu ia în folosul său nici un ban, însă voește ca fondurile să-și păstreze destinația lor și să fie folosite potrivit voinței celor ce au donat, prin testament, aceste fonduri.

Sânt susținuți din fondul status-ului catolic o sumă de studenți, cetățeni români, de origine maghiară, în universitățile străine.

Acești studenți — la Seghedin de pildă — au în păstrarea lor o cupă de aur *plină cu fărâncă din Ardeal*.

Când au fost trimiși în străinătate, au fost puși să jure că nu vor avea odihnă până ce întreg pământul, simbolizat în cupa de aur, nu va fi readus Ungariei.

Judecătorii din Ardeal, potrivit hotărârii ministerului de instrucție, continuă în prezent revizuirea cărților funduare ale status-ului catolic dela 1898 numai în ce privește introducerile frauduloase despre care e vorbă.

Statutele Casei culturale

Cap. I. Scopul și Patronul Casei culturale

ART. 1. Parohienii din comuna se însoțesc a susține (înfința sau închiria) un local co-răspunzător, ca centru de întrunire obștească spre a împlini și aplica frățietatea propovăduită de sfânta noastră Biserică, sub patronajul parohiei ortodoxe din localitate.

ART. 2. Alt scop practic al Casei culturale este de a pregăti pe membrul ei și a premerge cu exemplu bun în fața tuturor locuitorilor din localitate, ca să poată contribui efectiv la îmbunătățirea stării religioase-morale, sociale și economice locale și a înlăturarea relele interne și neajunsurile vieții.

ART. 3. Patronul Casei culturale este I. P. S. mitropolit Nicolae, arhiepiscopul ortodox din Sibiu.

Cap. II. Mijloacele

Pentru atingerea scopului Casei culturale sunt:

1. Membrii Casei culturale recunosc învățătura sfintei Biserici ortodoxe ca normă a vieții individuale, familiare și obștești spre dobândirea fericirii vremelnice și veșnice.
2. Respectarea răpaușului duminical și întrebuintarea lui în scopurile fixate în aceste Statute.
3. Participarea la misiunile populare.
4. Aranjarea de «citiri biblice» sub conducerea preotului.

— Care-i mai în vrâstă?

— Eu.

— Cum te cheamă?

— Ca pe tatăl meu.

— Tu ești prințul Vienei?

— Al Țării Românești!

— Unchiul tău, stolnicul Constantin Cantacuzino mi-a trimis un teanc de hrisoave. Printre ele am dat și de diploma asta. Citește cine o iscălește!

— Leopold Împăratul Austriei.

— Și cui îi sună?

— Lui Constantin, fiul Brâncoveanului...

— Mai departe!...

— Principe austriac!...

— Cum? Tatăl tău supusul meu, iar tu principe austriac?... Nemernici lor! Vă cutropesc!

Sultanul scrâșnea din dinții lui mari și răcnia îngrozitor. Iar privitorii strigau din toate puterile să stârpească pe ghiauri.

— Care-i al doilea?

— Eu.

— Cum te cheamă?

— Ștefan.

— Tu ești cneazul Moscovei?

— Nu.

— Vino mai aproape!.. Citește aici!..

— Petru al Rusiei.

— Iar aici?

— Ștefan Brâncoveanul, cneazul Moscovei.

— Pui de năpărcă! Te sugrum îndată! V'am încălzit, și voi ați vrut să mă răpuneți!...

Mulțimea urla tot mai turbată. Amenința cumplit. Abia o potoli sultanul cu privirea lui încruntată.

— Care-i al treilea?

— Eu, cu numele Radu.

— Tu ești mire.

— Da.

— Mireasa ți-e mlădiță cante-mirească.

— Firește, căci trădătorul se li-pește de trădătoare.

— Inima caută inimă iubitoare.

— Tu, Radule, ești duce de-al leșilor, după uricul ăsta, iar mireasa ta, fiica lui Antioh și nepoata lui Dimitrie Cantemir, cari m'au tradat cu ticăloșie, este cnezină moscovită! Te-oi cununa eu, acum, c'o mireasă, de care nu te-i mai desface 'n veci!

Turcimea involburată chiotea sălbatec și cerea să-i pună repede cununa veșniciei. Spahii călări se avântau semeți să facă rândueală și tăcere.

— Să vină cel mai mic!

— Eu sânt și mă numesc Matei.

— Tu ești dogele Veneției!

— Nu știu nimic.

— Dar știe vârul tău cel dulce, Ștefan Cantacuzinul, domnul de azi al Valahiei!

— Dumnezeu îmi vede sufletul! Spun a doua oară că nu știu nimic!... Poate să știe tatăl meu, ori frații mei mai mari!...

Sultanul îl privi adânc în ochi. Limpezimea privirii și seninătatea gra-

5. Participarea la pelerinaje și procesiuni bisericești.
6. Păstrarea obiceiurilor religioase.
7. Desvoltarea dragostei și alpirii celei lucrătoare față de biserică și de întreprinderile ei.
8. Incurajarea străduințelor societății Sfântul Gheorghe, Oastea Domnului și a Reuniunii femeilor.
9. A premerge cu exemplu bun înaintea tineretului, cum trebuie să se comporte în viața bisericească.
10. A nu întrebuința vorbe de ocară și a se feri de înjurături și suddălmii.
11. A sprijini acțiunile pentru ocrotirea orfanilor, văduvelor, săracilor și a celor neputincioși.
12. A ridica nivelul vieții morale din sat și a sprijini pe cei vițioși și scăpătați să se îndrepteze.
13. Pe cei înstrăinați de credință și de biserică a-i readuce în sânul comunității prin arătarea de bunăvoință, sfat și iertare.
14. A aplană gâlceville și pricinile dintre rudenii, vecini și ori cari locuitori, cu ocrotirea proceselor și împăcarea impricinațiilor. Cel lezat să nu pornească la proces, înainte de a fi înfățișat pricina sa înaintea Sfatului Casei culturale, care își va da toată silința să-i împace pe impricinați.
15. A discuta împreună căile pentru întărirea simțământului național și patriotic.
16. A discuta și găsi căile pentru îndeplinirea cu conștiințioasă a datorințelor cetățenești.
17. A da sprijin efectiv organelor de stat ca să-și poată îndeplini datorințele lor oficiale în interesul locuitorilor și al binelui obștesc.
18. A sprijini acțiunile obștești pentru promovarea păcii și a bunei înțelegeri între locuitorii satului de orice nație și lege.
19. A sprijini școala, pe învățători și societățile de cultură.
20. A sprijini acțiunile pentru îmbunătățirea stării economice, ramii de industrie casnică, procurarea de unelte economice perfecționate, îmbunătățirea raselor de vite și de animale domestice, încurajarea pomăritului, albinăritului, prăsirea

viermilor de mătase etc., potrivit condițiilor pământului și îndeletnicirii locuitorilor, luând avizul experților și binefăcătorilor poporului.

21. Prestarea de lucrări în comun și în mod gratuit pentru ajutorarea celor lipsiți și nevoiași, a orfanilor și văduvelor de război, precum și a invalizilor din localitate.
22. Sprijinirea acțiunilor eparhiale pentru apărarea Bisericii, a slujitorilor și așezămintelor ei.
23. Procurarea de ziare în Casa Culturală ca să devie o clinică spirituală pentru netezirea vrăjbilor și dușmăniilor de tot felul.
24. Păstrarea solidarității sătenilor și potolirea învrăjbirilor interne, eliminarea propagandelor politice și sectare printre membrii Casei culturale.
25. Prăznuirea zilei Eroilor, și a celorlalte sărbători naționale.
26. Combaterea plăgii alcoolismului și a plăgilor morale: concubinaj, divorț, părăsirea copiilor, neascultarea de părinți.
27. Combaterea furtului, jafului și a păgubirii avutului obștesc.
28. Îngrijirea de plantații pe stradă, în cimitir, pe drumuri și teren public.
29. Participarea la serbarea pomilor și a paserilor, și organizarea acestora în fiecare an în comună.
30. Ținerea în bună rândueală a Casei culturale și înzestrarea ei cu cele necesare pentru întruniri zilnice și festivități publice, precum și adăpostirea bibliotecilor populare, chiar dacă aceste biblioteci au fost înființate de alte societăți (Astra etc) culturale.
31. Casa culturală, în sfârșit găsim înțelegere și sprijin va putea înființa bancă populară, tovărășie agricolă pentru procurarea de unelte, societate de consum, societate pentru valorizarea produselor agricole, fanfară, trupă de teatru de diletanți, cursuri pentru alfabeți, societate de pompieri, de sport și de excursiuni, cămin pentru neputincioși, infirmerie, baie

populară, atelier pentru industria casnică, ccoală de gospodărie casnică etc.

Cap. III. Averea Casei culturale

ART. 5. Averea Casei culturale constă din:

1. Contribuțiile membrilor fondatori.
2. Contribuțiile anuale ale membrilor.
3. Venitul realizat dela serbări publice.
4. Subvențiile dela parohie, comună, autorități și particulari.

Cap. IV. Membrii Casei culturale

ART. 6. Membrii Casei culturale sunt:

1. I. P. S. mitropolit Nicolae, patronul Casei culturale.
2. Fondatori, cari achită odată pentru totdeauna o sumă, stabilită de adunarea generală.
3. Ordinari, cari achită cotizația anuală.
4. Ajutători, toți membrii societății Sfântul Gheorghe, Oastea Domnului, Reuniunea femeilor, cu taxe benevole.
5. Onorari, pe care adunarea generală îi numește pentru vrednicia lor, câștigată în orice chip pentru binele Casei culturale.

ART. 7. Adunarea generală, la propunerea sfatului Casei culturale poate admite între membrii ajutători și locuitori de altă credință și limbă, cari se identifică cu scopurile Casei culturale.

ART. 8. Membrii fondatori, ordinari și onorari, au dreptul de a alege și a fi aleși în sfatul Casei culturale și a se împărtăși de binefacerile așezămintelor înființate de Casa culturală. Membrii ajutători încă pot beneficia de foloasele Casei culturale fără a avea dreptul de a fi aleși la conducere și fără drept de vot.

ART. 9. Celce nu e în rând cu plățile către Casa culturală își pierde dreptul de vot.

ART. 10. Reprezentanții societății Sfântul Gheorghe, Oastea Domnului și Reuniunea femeilor participă la consfătuiri cu membrii Casei culturale, când se tratează chestiuni de interes comun.

ART. 11. Calitatea de membru se perde prin condamnare pentru nelegiuiri și alte fapte înjositoare, concubinarii, ceice se lapadă de biserică și cari s'au dovedit că lucrează împotriva Casei culturale.

Cap. V. Conducerea

ART. 12. În fruntea Casei culturale stă Sfatul, compus din:

1. Preoții locului, iar președinte e conducătorul oficiului parohial pentru îndrumarea spirituală și culturală.
2. Învățătorii locali, notarul și medicul comunal, dacă aceștia sânt ortodocși.
3. Trei fruntași, recunoscuți ca oameni pașnici și înțelepți.
4. Un cassier, un controlor și un administrator.

Președintele de drept al Casei culturale și al Sfatului e parohul, care convoacă comitetul la ședință în fiecare lună și împreună chibzuiește măsurile pentru bunul mers al Casei culturale, planează divergențele dintre membri.

Despre fiecare ședință și obiectele dezbătute se ia proces verbal, se comunică celor în drept și la sfârșitul anului pregătește raportul către Adunarea generală. Acest raport cu deciziunile Adunării generale se transpune oficiului protopopesc, iar acesta le așterne Consiliului arhiepiscopesc.

ART. 13. Membrii comitetului se aleg pe 3 ani în adunarea generală.

Persoanele cu diplomă și cu roșturi culturale — administrative vor fi totdeauna preferați cu onoarea de a lucra la conducerea Casei culturale împreună cu fruntașii satului.

ART. 14. Administratorul se îngrijește de ținerea în rândueală a Casei culturale, ca să fie deschisă, la dispoziția membrilor, încălzită, aerisită și supraveghează ordinea de casă, la orele anunțate din zi și de peste săptămână. Supraveghează pe servitorul Casei culturale, angajat pentru serviciile necesare.

ART. 15. În Casa culturală nu se permite jocul de cărți și beutura, lărmuirea. Celce nu păstrează ordinea de casă, va fi îndepărtat și raportat Sfatului.

lui li spuneau că Matei grăiește adevărul. De-aceia li vorbi cu blândețe:

— Iată, tu cel mai mic, îmi pari mai puțin vinovat! De zilele tale mie milă! Te-aș ierta, dacă te-ai lepăda de mincinoasa și trădătoare lege a lui Hristos și dacă ai pași pe urmele procului nostru sfânt: Mahmud.

Matei se'nfioară. Își aplecă îndată capul spre piept și prinse a se gândi. Bietul tată zdrobit de durere, care vedea cu ochii sufletului moartea apropiată a copiilor săi dragi, se mahnii cumplit întru inima sa, deslușind șovăeala lui Matei. Li și grăi îndată:

— Fiul meu, iată toate avuțiile și orce ai avut, ai pierdut. Să nu-ți pierzi încai sufletul! Stai tare și bărbătește, dragul meu! Nu băga seamă de moarte! Privește la Hristos, Mântuitorul nostru, câte a răbdad pentru noi și cu ce moarte de ocară a murit! Crede tare în Hristos! Nu te mișca, nici nu te clăti din credința crești-

nească pentru viața și pentru lumea aceasta!...

Matei ascultă cu luare aminte cuvintele înmuate de durere, dar adânci ca de apostol și privind în ochii sultanului li răspunse:

- Rămân creștin!
- Matei, îți întorn moșile și castelul Sâmbetii!
- Rămân creștin.
- Și galbenii cei mulți.
- Rămân creștin!
- Cu vremeă și Tronul Țării-Românești!
- Rămân pe veci creștin!
- Călii!... La muncă dar! Să peară toți! Incepeți cu vipera asta ti nără!... Tăieți-i pe rând!... Lăsați în urmă pe blestematul ghiaur bătrân! Să-și vadă cu ochii lui strivirea piodurilor sale spurcate! Să-i scalde picioarele lui nelegiuite șuvoaiele sângelui afurisit scurs din trupurile copiilor lui josnici!... Să pătimească sufletul lui nemernic toată patima cu

putință și-apoi să-și primească și trupul lui păcătos osânda vrednică!... Și pământul să nu le 'nghită hoitul lor scârnăv, fără valurile mării le poarte trupurile ciungărite și cu ele să hrănească dihanile adâncurilor!... Iar capetele lor tăiate să-mi împodobească poarta seraiului meu strălucit!...

Și pe când călii sângeroși își împlineau cu sălbătăcie slujba lor înfiorătoare, cei cinci călugări cucernici din sfânta mănăstire a Sâmbetii se rugau fierbinte Domnului, în coate și 'n genunchi, pentru sufletele dragi stăpânilor lor cucernici și milostivi!...

La anul 1785.

Abea se potolise rășcoala cea mare. Abea zdrobiseră pe roata blestemată dela Bălgrad oasele lui Horea și Cloșca și vrășmașii prădalnici și puseră ochii și pe altarul Mănăstirii Brâncovenești, de pe plaiul Sâmbetii. Și grăiau între ei:

— E vatra răsvrătirii valahel

— E cu bul tulburărilor schismatice!

— E izvorul tuturor răutăților!

— Le-am îngropat în cenușă schiturile lor de lemn!

— Le-am prăbușit cu tunurile în ruine mănăstirile de zid!

— Să ne scăpăm și de astă peșteră mucedă de tăcunari nemernici!

Dar li trăgănară pustiirea până toamna. Într'o zi, cu cerul plin de nori și cu pământul îmbrăcat în neguri, o ceată de ostași se năpusi asupra ei ca o ceată de mistreți asupra unei turmulite de miei!...

Pe călugări li izgoniră!...

O lăjdile le spintecară!...

Cărțile sfinte le arseră!...

Coperișul mănăstirii jur împrejur li aprinseră!...

Gospodăria o jăfuiră!...

Iar când se sălășliu amurgul peste satul Sâmbetii, învălui în giulgiul său cernit, de jale, numai zidurile pustii ale sfintei mănăstiri.

Cap. VI. Adunarea generală

ART. 16. Adunarea generală a Casei culturale se întrunește odată pe an, în luna Ianuarie. Se convoacă de către Sfat cu 15 zile înainte de întrunire. Desbate raportul Sfatului asupra gestiunii anuale, controlează averea, cheltuielile, dă descărcare Sfatului, discută și decide asupra propunerilor Sfatului și ale membrilor cu privire la bunul mers al Casei culturale. Stabilește taxele pentru membrii fondatori și pentru membrii activi.

Alege membrii onorari.

Adunări extraordinare se pot convoca și altă dată, la cererea în scris a unei treimi din numărul membrilor Casei culturale.

În adunările generale și extraordinare nu se pot discuta chestiuni cari nu sunt prevăzute în Statute sau pe cari acestea le oprește.

Cap. VII. Supravegherea

ART. 17. Protopopul concernent este inspectorul oficial al Caselor culturale din parohiile protopopiatului, în calitate de delegat al Consiliului Arhiepiscopesc.

Despre activitatea Caselor culturale, protopopul va face raport adunării protopopești. Acest raport se va transpune Consiliului Arhiepiscopesc.

ART. 18. Forul suprem al Caselor culturale este Consiliul Arhiepiscopesc, Secția culturală. Acesta stabilește legăturile cu societățile culturale, recunoscute de stat și cu organele Ministerului Instrucțiunii, legăturile de colaborare și de participare la opera de culturalizare a satelor cu ajutorul Casei culturale.

Cap. VIII. Dispoziții tranzitorii

ART. 19. Toate casele culturale, instalate în edificiile fostelor școli confesionale, precum și cele înființate sau închiriate de către organele bisericești, sunt obligate dela data aprobării și promulgării prezentelor Statute a se conforma dispozițiilor lor.

ART. 20. Asupra averii Casei culturale, în caz de dizolvare e com-

Dar eara milostivă le îmbracă în haina ei albă trupurile schilăvite. Iar vara le învâluie în mușchi moi și în earbă măruntă pietrele risipite prin Părul pocumpilor, care plângea duos prin preajmă și prin poeana largă de lângă Izvorul tămăduirii...

Sărmanele ruine așteptau așa, în zăbranic de doliu, ceasul învierii...

*

Trecură vremuri-vremuri.

Sosit-a clipa izbăvirii.

Vulturii zburară mândri peste Piciora și peste Moțu, pân' la apa Tisei blonde.

Atunci un vlădic cu suflet bun înțelese plânsul pietrilor străbune și se porni să le scoată din întunec la lumină, și strămoșescul altar să-l ridice din moarte la noua viață...

A. Nanu.

petență Adunarea generală locală, ca for prim, precum și Consiliul arhiepiscopesc. Aceste Statute s-au prezentat Adunării eparhiale din sesiunea anului 1932 spre aprobare.

Țările românești și patriarhia din Alexandria. În ședința publică de Vineri a Academiei Române, dl profesor N. Iorga a făcut o comunicare despre legăturile strânse ce au existat între patriarhia din Alexandria și țările românești: Primele legături aparțin epocii lui Vasile Lupu, «marele ocrotitor al ortodoxiei».

La 1640 ivindu-se un conflict între această patriarhie și între călugării din mănăstirea Sinai (Palestina), ambele părți se adresară voevodului Vasile Lupu al Moldovei. Din documentele citite de dl N. Iorga (descoperite în arhivele din Alexandria și publicate de profesorul Gherasim Gheorghe Mozarachi într-o revistă locală), documente referitoare la procesul călugărilor din Sinai și care durează dela 1640 până la 1652, Vasile Lupu apare ca nelnduplecat apărător al cererilor călugărilor. Dl N. Iorga subliniază că epoca lui Vasile Lupu atinge punctul culminant al influenței noastre religioase în Orient.

Mitropolitul regatului albanez, părintele Visarion Givani, care aduce salutul Suveranului său, a fost primit, Vinerea trecută, în audiență de M. Sa Regele nostru.

Noul mitropolit a fost prezentat de guvern Patriarhului și membrilor Sinodului permanent.

INFORMAȚIUNI

Pelerinii la Ierusalim. Facultatea teologică din București a făcut anul acesta o călătorie la Ierusalim. În urma lipsei de mijloace bănești, nu s'a putut duce decât un număr restrâns de persoane. Pelerinii au vizitat Pireul, Atena, Egiptul pe valea Nilului. Sfânta Inviere au sărbătorit-o la Ierusalim în biserica Sfântului Mormânt. Au vizitat toate orașele, unde a stat Mântuitorul. După călătorie, de mai mult de-o lună, s'au înapoiat în țară înălțați sufletește pe urmele piosului pelerinaj.

Moneta metalică de argint, în valoare de un miliard și opt sute de milioane, comandată în Franța și Anglia, urmează să sosească, în parte, până la 15 Iunie, ear până în August întregul stoc. Monetele metalice vor fi de câte o sută lei și vor înlocui hârtia monetă de 100 lei, care va fi scoasă din circulație.

Decorat. Prea Cucernicul părinte protopop al Oltuzului, **Ioan Răfiroiu,** distins și în anii precedenți pentru merite dobândite în timpul războiului, a fost de curând decorat cu medalia Regele «Ferdinand I» cu spade pe panglică.

Reducerile pentru localitățile balneare, conform hotărârii consiliului de administrație a c. f. r., se aplică, în acest an, dela 15 Mai, în loc de 1 Iunie.

Se amenajează localurile de școală din stațiunile balneare și climaterice cu găzduire gratuită, pe seama învățătorilor. Cererile pentru obținerea camerelor se înaintează ministerului de instrucție.

Tot pentru cel nenorociți. Revista parisiiană *Illustration*, care a reprodus mai multe fotografii din terenul inundat de apele Mureșului, a trimis pe seama sinistratilor din Bănatul nostru 200 de franci, sumă pusă la dispoziția fondului județean al celor păgubiți de inundații.

Comunele inundate din județul Arad vor fi mutate pe alt teren, cedat de minister. Noul teren nu este expus inundațiilor. — Sătenilor li se acordă, în vederea greutăților zilei, înlesnirea de a-și pășuna vitele în pădurile statului cu prețuri reduse.

Să lumineze crucea! Statuia voevodului Ștefan cel Mare străjuește, în Chișinăul Basarabiei, cu sabia aplecată și cu crucea ridicată, stând cu fața spre Nistru, spre împărăția fără împărat și fără Dumnezeu. Se anunță că această cruce va fi luminată cu becuri în fiecare noapte, așa cum a fost luminată în seara zilei de 10 Mai.

Din țara luptătorilor contra creștinismului. O revistă din Franța descrie felul cum în Rusia sovietică s'au înlocuit ceremoniile religioase, de botez și înmormântare, prin formalități foarte lumești: botezul e săvârșit de un reprezentant al autorităților, care în fața sovietului stropește copilul cu *rashlu* și-i dă un nume potrivit, cât mai revoluționar; urmează banchetul, cu inevitabila cântare a internaționalei. Reprezentantul sovietic face și înmormântările: drapelul roșu precedă cortegiul, sicriul mortului e vopsit tot în roșu, orchestra cântă marșuri de ale armatei roșii; ear, la sfârșit, un rus bolșevic rostește cuvântul despre necesitatea roșilor d'a combate credința creștină... (Curat balamuc!).

ȘTIRI LOCALE

Concert religios va da Corul mitropoliei și al școlii normale «A. Șaguna», secția de fete și de băieți, sub conducerea prof. Timotei Popovici, Duminică, 29 Mai 1932, la ora 6 d. a. în sfânta biserică a mitropoliei ortodoxe române din Sibiu. Intrarea este liberă. Bunii creștini cari doresc a lua parte, sânt rugați a se prezenta din vreme, — înainte de începerea concertului se vor închide porțile.

Concerte și teatru. Corul săliștenilor, primit de curând cu mari ovații în capitală, a dat Sâmbătă seara, în sala Thalia din Sibiu, un reușit concert, patronat de prefectul județean, dl Dr. D. Borcea. Corul mixt săliștenesc, condus de dl profesor N. Oancea, a oferit publicului asistent sibian un bogat program de compoziții corale din popor, datorite compozitorilor români. Toate compozițiile, cu notă specific românească, turnate în formele artei muzicale, au fost executate de un cor puternic și foarte disciplinat. Ascultătorii au răspuns cu vii mulțămiri pentru cinstea adusă cântecelor noastre, interpretate cu atâta grijă și dragoste. La producțiune au asistat și I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae, P. S. Sa vicarul Vasile și alte distinse persoane din localitate. — În seara următoare, Duminică, Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu, în sala dela Unicum, a dat prilej numerosului public, de intelectuali și meseriași, să asculte câteva frumoase coruri mixte, recitare de versuri și două scurte piese teatrale. Atât co-

rurile, dirijate de dl I. Stanciu, cât și soliștii și diletanții pieselor, au obținut aprobări dese pentru hărnicia și priceperea de care societatea meseriașilor noștri a dat dovadă nouă. Producțiunea, organizată în scopuri de binefacere, a meritat cu atât mai ales să fie sprijinită.

Aceste două manifestații culturale, datorite sătenilor și meseriașilor, ne aduc încredere și optimism în vitalitatea și calitățile sufletești ale neamului.

Concertele date de orchestra orașului Sibiu: Luni în 30 Mai în parcul *Sub arini*, Mercuri în 1 Iunie în *Promevada de jos*; Sâmbătă în 4 Iunie în parcul *Sub arini*, — totdeauna la ora 18 (6 d. a.). Programele conțin și copoziții de autori români.

Meditații*

Poporul cel ce umbla întru întunec a văzut lumină mare.
Isaia 9, 2.

Cât este de minunată această viziune profetică! Ce privire și intuiție clară, prin anticipația atâtor secole, despre mersul umanității din punct de vedere moral și religios!

Se putea oare un întunec mai mare decât păgânismul? și decât iudaismul, deși ceva mai progresat.

Și s'ar fi putut face o mai potrivită descriere a venirii lui Hristos, lumina lumii.

Ceeace a fost adevărat, acum două zeci de veacuri pentru lume în general și pentru iudaism în deosebi, în virtutea aceluiaș titlu, rămâne adevărat pentru individ în veci. Intotdeauna când omul a voit să-și exprime experiențele religioase, creștine, a vorbit de întunec și atunci s'a mărginit la sine, vorbind de lumină orbitoare evoca mereu în vedere darul lui Dumnezeu, descoperit lumii în Isus Hristos.

Un mare savant chimist, se exprimă în felul următor cu privire la Evanghelie: Religia este farul, care arată patria, marinarului naufragiat. Ea este, ceeace sunt pentru pescarii norvegienii, în mijlocul mării învolburate, acele fiorduri calme, azurate, înconjurare din toate părțile cu covoare de verdeață, spre care ei tind cu ardoare, pentru a scăpa de furtună.

Aflu foarte dreaptă imaginea aceasta. Ea exprimă, într'adevăr, sentimentele sufletului, care merge înconjurat din toate părțile de întunec și de rău și de îndoială, și care aspiră la mântuire. Farul acesta al mântuirii descoperitu-l-am noi oare? salutatul-l-am? La lumina lui, părăsit-am noi furtuna, pentru a intra în fiordul pașnic?

Dumnezeu să binevoiască și să ne facă să putem răspunde cu umilință, dar plini de bucurie liniștitoare: da, umblăm în lumina lui Hristos. Să ne rugăm ca și pentru noi, întunecului păcatului și îndoilei, să-i urmeze lumina dulce și binecuvântată, umplându-ne sufletul de iertare și de bucurie.

Pr. Gh. Secaș.

* Adaptări după autori diferiți, din limba germană și franceză.

Mersul trenurilor

— Gara Sibiu —

	Pleacă spre:	Sosește dela:
Alba-Iulia	6 ³¹ , 14 ³¹ , 17 ³⁰	7 ⁵¹ , 17 ¹² , 22 ³⁵
Brașov, Făgăraș	5 ²⁰ , 12 ⁵⁸ , 18 ³⁰	11 ³⁰ , 19 ⁰¹ , 7 ⁴²
Cisnădie	6 ¹⁶ , 17 ⁵⁶	7 ³⁹ , 19 ³⁰
Copșa-mică	3 ³⁰ , 9 ³⁵ , 13 ⁴² , 18 ³⁵ , 22 ³	4 ⁴¹ , 10 ³⁴ , 15 ³ , 18 ²³ , 0 ⁴²
Ocna-Băi	6 ³⁰ , 12 ³⁵ , 15 ³⁰ , 19 ¹⁰	7 ⁴⁹ , 13 ³ , 16 ⁵¹ , 20 ¹²
Peatra-Olt, Buc.	9 ³⁰ , 16 ³ , (ac), 17 ⁴⁵ , 19 ³⁵ , (ac)	10 ¹⁰ , (ac), 12 ³² , 16 ⁴² , (ac), 22 ⁵⁸
Sighișoara Agn.	5 ³⁵ , 16 ⁵⁵	8 ⁰⁰ , 15 ⁴⁴
Vurpăr	16 ⁵⁵	8 ⁰⁰

Organizați
Reuniuni de femei

Nr. 3101.

(19) 1—3

Concurs

Fiind vacantă o catedră de profesor la Academia teologică «Andreiană» din Sibiu, pentru ocuparea ei se publică concurs cu termen de 15 zile, dela prima publicare în ziarul Telegraful Român.

Cererile de concurs, se vor înainta Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, însoțite de următoarele documente:

1. Extras de naștere.
2. Diploma de bacalaureat.
3. Absolutoriu, dela o Facultate teologică ortodoxă.
4. Licența și doctoratul în Sfânta teologie luate la o Facultate teologică ortodoxă.
5. Alte evantuale atestate de serviciu și documente recomandatoare. (Publicații științifice).

Sibiu, din ședința plenară, ținută la 23 Mai 1932.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 148/1932

(18) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Tapu cu filiala Micăsasa, protopopiatul Mediașului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform coalei B.
2. Sesiune parohială 12 jugăre arător.
3. Casă parohială cu dependențe și grădină 1/2 jugăr.
4. Câte o ferdelă de bucate și câte una zi de lucru dela fiecare familie.
5. Stola, conform hotărârii adunării protopopești din 14 Aprilie 1932.

Reflecții își vor înainta cererile de concurs, provăzute cu documentele necesare, în termen, subsemnatului oficiu protopopesc și se vor prezenta și în parohie spre a fi cunoscuți de credincioși.

Mediaș, 4 Mai 1932.

Oficiul protopopesc ortodox român Mediaș în înțelegere cu consiliul parohial respectiv.

Ioan Crăciun
protopop

Dela Librăria Arhiepiscopescă din Sibiu, se poate procura

CURS**Indrumări misionare**

pentru folosirea studenților în teologie, preoților parohii și misionarilor eparhiali

Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din București.
Prețul Lei 440—, plus spese postale Lei 20—

A apărut

și se află de vânzare la Librăria Arhiepiscopescă din Sibiu

Monografia

comunei bisericesti rom. ort. a Sfintei Treimi din Brașov-Tocile.

VASILIE SFETEA
paroh.
Prețul Lei 80— plus spese postale Lei 10—

La Librăria Arhiepiscopescă din Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

◆ legate și broșate ◆
pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu
— prături moderate —

Nr. 131/1932 prot.

(20) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III (treia) Hendorf, cu filia Netuș, protopopiatul Sighișoara, se publică prin aceasta concurs cu termen de 15 zile dela cea dintâi apariție a lui în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat.
2. Casă parohială constatătoare din 2 camere, cancelarie, bucătărie, cameră și pivniță plus edificii economice și grădină.
3. Sesiune parohială 12 jug. 829 st. □, arător și fânaj.
4. Dela comuna politică Hendorf 12 stânjini lemne de foc, iar dela filia Netuș 2 stânjini, de 1 m. lungime, pentru cari preotul plătește în prezent 400 lei pentru fasonare și adus acasă, în viitor după prețurile ce vor fi.
5. Venitele stolare uzitate în parohie.
6. Dela fiecare familie din materă și filie câte 1 ferdelă nouă (20 litri) de porumb sfărmit, dela neorustici câte 1 decaltru.

Reflecții îndreptățite își vor înainta subsemnatului oficiu petițiile de concurs însoțite de documentele necesare în termenul deschis și în acelaș restimp se vor prezenta, după prealabila încuviințare a subsemnatului, în parohie spre a cânta, predica servi și a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român Sighișoara în înțelegere cu consiliile parohiale din Hendorf și Netuș.

Sighișoara la 25 April 1932.

Emilian Stolea
protopop.**A APĂRUT****BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI**

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30— + spese Lei 5—. Se poate comanda dela Librăria Arhiepiscopescă din Sibiu, trimițând prețul prin mandat postal.

La Librăria Arhiepiscopescă se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditații pastorale mult folosite
Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL

profesor de teologie

Prețul Lei 25—, plus spese postale Lei 10—

La Librăria Arhiepiscopescă din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea în sfintele cărți ale Testamentului nou

de

Arhiepiscopul-Mitrofor

Dr. VASILE GHEORGHIU

profesor titular al studiului biblic și al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chișinău

Prețul Lei 480—, plus spese postale Lei 20—

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhiepiscopescă a apărut și se află de vânzare la Librăria arhiepiscopescă din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS

profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de

Dr. DUMITRU STANILAE

profesor la Academia teologică «Andreiană»

Prețul Lei 300—, plus spese postale Lei 20—

Librăriilor și direcțiilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhiepiscopescă a apărut și se află de vânzare la Librăria arhiepiscopescă din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Prețul Lei 400, plus spese de poștă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

Dela Librăria Arhiepiscopescă din Sibiu se poate procura:

Confesiuni și Secte

studiu istoric-misionar

de

Arhiereul

Grigorie Leu Botoșăneanu

Prețul Lei 120—, plus spese postale Lei 10.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comșa**, hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă și populară între cărțile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpați, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Prețul unui exemplar tomul I Economia câmpului e 90 lei, tomul II Pomăritul și Vieritul 50 lei și tomul III Legumăritul și Florăritul 60 lei. Tus-trele tomurile, broșate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei și taxa postală cu recomandare 20 lei.

Comenzile adresate Librăriei Arhiepiscopescă se execută prompt, având a trimite prețul de mai înainte sau cu ramburs.

La Librăria Arhiepiscopescă, Sibiu, se găsește de vânzare:

Cartea de bucate**POFTĂ BUNĂ,**

de **ZOTTI HODOȘ**. *Partea I completă*, cu multe rețete de bucate obișnuite mai ales în Ardeal și Bănat. Conține:

În partea I A.: Supe, asiete, pești, rasoluri și sosuri. Prețul 20 Lei;

În partea I B.: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghețate, dulceturi, compoturi, numeroase menu-uri ș. a. Prețul: 20 Lei.

Trimisă prin poștă 5 Lei mai mult

Reclama este sufletul comerțului

Dela Librăria Arhiepiscopescă se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză

de

A. și L. Moiescu-Villea

Prețul Lei 70—, plus spese postale 10— Lei.

Cititi

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului

Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhiepiscopescă din Sibiu

Prețul: 25 Lei

A APĂRUT:**Scrisori către Simforoză****În pământul făgăduinții**

de

Gala Galaction

Prețul 80 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhiepiscopescă din Sibiu

Dela Librăria Arhiepiscopescă din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru școlile primare:

NICOLAE CRIȘMARIU**Istorie biblice** ed. IX Lei 22**Istorie bisericești** „ V „ 20**Catehism** „ V „ 20

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului
Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri și fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu

consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhiepiscopescă din Sibiu. Prețul Lei 25—, plus spese Lei 5—.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhiepiscopescă din Sibiu

Viața lui Isus

de

Giovanni Papini

în românește de

ALEXANDRU MARCU

Prețul Lei 180—, plus porto poștal Lei 15—

Dela Librăria Arhiepiscopescă din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, în toate mărimile și de o execuție foarte frumoasă.

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.